

Sygn. akt

III AUa 1182/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **15 stycznia 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Irena Mazurek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Barbara Gonera SSA Ewa Madera
	Protokolant	sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **15 stycznia 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **A. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **11 lipca 2013 r.** sygn. akt **IV U 1302/12**

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie .

Sygn. akt III AUa 1182/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 15 stycznia 2014r.

Decyzją z dnia 24 lipca 2012 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawczyni A. W. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy , dochodzonego wnioskiem

z dnia 9 maja 2012r. w trybie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Powołując w podstawie prawnej decyzji art. 12 w/w ustawy, organ rentowy stwierdził, że w świetle orzeczenia komisji lekarskiej Zakładu z dnia 17 lipca 2012 r. wnioskodawczyni nie spełnia zasadniczej przesłanki nabycia prawa do dochodzonego świadczenia rentowego, jako że w orzeczeniu tym ustalono, że nie jest ona niezdolna do pracy.

Wnioskodawczyni A. W. odwołała się od w/w decyzji ZUS do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie.

W odwołaniu z dnia 10 sierpnia 2012r., wnioskodawczyni wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji, poprzez potwierdzenie jej uprawnienia do świadczenia rentowego, w lapidarny sposób zarzuciła, że wbrew stanowisku ZUS jej stan zdrowia czyni ją niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ustawy emerytalno – rentowej, za czym przemawiać miało długoletnie leczenie neurologiczne i u okulisty z zaakcentowaniem faktu kilkukrotnego w ciągu roku korzystania z zabiegów rehabilitacyjnych.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 17 sierpnia 2012 r. ,pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., wnosił o oddalenie żądania wnioskodawczyni z tego samego zasadniczego względu, który legł u podstaw zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie, po rozpoznaniu odwołania A. W. , wyrokiem z dnia 11 lipca 2013r. (sygn. akt IV U 1302/12) zmienił zaskarżoną decyzję ZUS , przyznając wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres 5 lat, począwszy od dnia 9 maja 2012 r.

Streszczając przebieg postępowania, Sąd Okręgowy w ustaleniach faktycznych odnotował, iż wnioskodawczyni A. W. z zawodu krawcowa i pracująca w tym zawodzie, w dniu 9 maja 2012 r. złożyła w pozwany organie rentowym wniosek o przyznanie prawa do renty, w sytuacji gdy uprzednio pobierała tego rodzaju świadczenie (rentę okresową z tytułu częściowej niezdolności do pracy) do dnia 31 marca 2007 r. Na dzień złożenia wniosku rentowego odwołująca wykazała ogólny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 31 lat, 7 miesięcy i 11 dni, w tym na ostatnie dziesięciolecie przypadało 7 lat 11 miesięcy i 16 dni. Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 25 czerwca 2012 r. wnioskodawczyni nie została uznana za niezdolną do pracy, co potwierdziła także w swoim orzeczeniu z dnia 17 lipca 2012 r. komisja lekarska Zakładu. Powyższe zaś orzeczenie legło u podstaw – zaskarżonej w niniejszym postępowaniu – decyzji ZUS Oddziału w R. z dnia 24 lipca 2012 r. odmawiającej wnioskodawczyni prawa do renty. Odnotowując następnie treść pozyskanych w postępowaniu sądowym dla weryfikacji tego stanowiska ZUS opinii biegłych lekarzy:

- okulisty, uznającego odwołującą za zdolną do pracy przy rozpoznaniu nadwzroczność obu oczu i nadciśnienia ocznego z jednoczesnym zachowaniem pełnej ostrości widzenia,

- neurologa, specjalisty z zakresu medycyny pracy i ortopedy (opinia łączna), w tym także dodatkowej opinii uzupełniającej tego ostatniego biegłego, także potwierdzających brak niezdolności do pracy A. W. – w tym wypadku przy rozpoznaniu choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa ale w okresie pełnej remisji objawów bólowych i korzeniowych, jak również stanu po złamaniu panewki stawu biodrowego w 2003 r. leczonego operacyjnie z zaakcentowaniem, iż proces leczenia został zakończony w 2008 r., a obecnie stan ten uzasadnia jedynie korzystanie przez odwołującą z wizyt kontrolnych w poradni ortopedycznej, z jednoczesnym pisemnym wyjaśnieniem przez biegłego ortopedę w opinii uzupełniającej, iż jego opinia w sprawie IV U 179/12 Sądu Rejonowego w Rzeszowie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, nie stoi na przeszkodzie w uznaniu zainteresowanej za zdolną do pracy,

Sąd Okręgowy ostatecznie ustalił jednak, że A. W. jest częściowo okresowo niezdolna do pracy (przyznając się równocześnie do omyłki pisarskiej zawartej w części decyzyjnej sentencji wyroku w zakresie określenia tego stopnia niezdolności na całkowitą niezdolność do pracy), począwszy od dnia złożenia wniosku rentowego na okres 5 lat.

Powyższe zaś – zasadnicze dla wyniku sporu - ustalenie miało wynikać z bliżej nie omówionych co do choćby przyczyn odstąpienia od swego dotychczasowego stanowiska ustnych wyjaśnień biegłego ortopedy złożonych na rozprawie poprzedzającej wydanie zaskarżonego wyroku, w których miał on ostatecznie zaopiniować, iż „wnioskodawczyni jest zdolna do pracy w warunkach pracy chronionej, powinna mieć dostosowane stanowisko pracy do swoich schorzeń, a schorzenia ortopedycznie czynią ją częściowo niezdolną do pracy na ogólnym rynku pracy od daty urazu na 5 lat”. W świetle zaś powyższego ustalenia Sąd Okręgowy w Rzeszowie uznał żądanie odwołania za w pełni zasadne, a zaskarżoną decyzję ZUS za naruszającą prawo. Powołując bowiem w ocenie prawnej sprawy art. 57 i art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), Sąd I instancji stwierdził, iż wbrew stanowisku ZUS, wnioskodawczyni A. W. spełniła wszystkie przewidziane w tych przepisach przesłanki nabycia prawa do dochodzonego świadczenia rentowego. W podstawie prawnej wyroku powołany nadto został art. 477¹⁴ § 2 kpc.

Wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie z dnia 11 lipca 2013r. zaskarżony został przez pozwaną Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R..

W apelacji z dnia 14 sierpnia 2013r. (v. k. 57-58) pozwany organ rentowy zarzucając przede wszystkim naruszenie art. 233 § 1 kpc przez brak wszechstronnego rozważania materiału dowodowego w sprawie, co legło u podstaw wadliwego ustalenia o całkowitej okresowej niezdolności do pracy odwołującej, skutkując następczym naruszeniem prawa materialnego tj. art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) przez uznanie, iż wnioskodawczyni spełnia wszystkie przewidziane w tym przepisie warunki nabycia prawa do renty, wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania, względnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. W krótkim uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego skarżący w szczególności akcentował, iż Sąd Okręgowy nie wyjaśnił z jakich względów przyznał przewagę mocy dowodowej ustnym wyjaśnieniom biegłego lekarza ortopedy nad pozostałymi - odmiennymi w swych konkluzjach - pisemnymi opiniami biegłych, niezależnie od tego, iż nawet z tych wyjaśnień nie wynikało aby odwołująca była całkowicie niezdolna do pracy, jak przyjął w sentencji wyroku Sąd I instancji.

Wnioskodawczyni A. W. w złożonym na rozprawie apelacyjnej oświadczeniu wniosła o oddalenie apelacji organu rentowego (v. e-protokół 00:11:47) .

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, rozpoznając apelację pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R., zważył co następuje;

Wniesiony przez pozwaną organ rentowy środek odwoławczy skutkować musi uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Zaskarżony bowiem wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie z dnia 11 lipca 2013r. – tak jak słusznie podnosi apelujący – wydany został przede wszystkim z naruszeniem prawa procesowego, co czyni go rozstrzygnięciem co najmniej przedwczesnym.

Abstrahując już bowiem od przyznanej przez sam Sąd Okręgowy nieprawidłowości w zakresie przyjętego w sentencji wyroku stopnia niezdolności do pracy odwołującej, zauważyć należy, że sposób uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie odpowiada przewidzianym w art. 328 § 2 kpc wymogom, przede wszystkim w zakresie przyczyn dla których Sąd I instancji odmówił wiarygodności i mocy dowodowej pisemnym dowodom osobowym z opinii biegłych (w tym i opinii uzupełniającej biegłego lekarza ortopedy), przy oparciu się w swoim zasadniczym dla wyniku sporu ustaleniu o niezdolności do pracy A. W. na odmiennych w swej końcowej wymowie od tych dowodów wyjaśnieniach ustnych biegłego ortopedy. Co więcej gdy odsłucha się przebieg rozprawy, na której złożone zostały te wyjaśnienia (v. k.42 e- protokół rozprawy z dnia 11 lipca 2013 r.) – bliżej też nie omówione w swej treści w uzasadnieniu wyroku – to jasno wynika, iż opiniujący w sprawie biegły lekarz ortopeda nie rozróżnia pojęć niepełnosprawności i niezdolności do pracy, a udzielane przez niego odpowiedzi były w pewien sposób sugerowane przez Przewodniczącego

składu. Tylko marginalnie przyjdzie też odnotować, że wbrew temu co ustalił Sąd Okręgowy w pisemnych motywach rozstrzygnięcia, a co także kłóci się z sentencją wyroku, biegły ten nie stwierdził jakoby „schorzenie ortopedyczne czyniło wnioskodawczynię częściowo niezdolną do pracy od daty urazu na 5 lat”. Wskazywany lekarz ortopeda ostatecznie zeznał bowiem, iż niezdolność do pracy A. W. ma się datować od dnia urazu (złamania panewki prawego stawu biodrowego co miało miejsce jeszcze w dniu 17 lipca 2013 r.) i trwać nieprzerwanie, aż do chwili obecnej, a 5-cio letni okres niezdolności, który pozwolić ma na obserwację tego schorzenia (stanu) pod kątem konieczności wymiany stawu biodrowego liczony miał być od dnia złożenia wniosku rentowego. Już choćby z tych stwierdzeń wynika brak jakichkolwiek podstaw do przyjęcia miarodajności ustanych wyjaśnień biegłego, skoro – co odnotował Sąd Okręgowy w swoich ustaleniach – prawo do renty A. W. ustało jeszcze z dniem 31 marca 2007 r. Potwierdza to, przeprowadzony z urzędu w postępowaniu odwoławczym w trybie art. 382 kpc dowód z akt sprawy IV U 838/07 Sądu Okręgowego w Rzeszowie, w której uznano pełną legalność decyzji ZUS z dnia 19 kwietnia 2007 r. odmawiającej wnioskodawczyni dalszego prawa do renty (przy pobieraniu przez nią tego świadczenia w okresie od 21 lipca 2005 r. do 31 marca 2007 r.) z uwagi na przyjętą także m.in. w opinii biegłego ortopedy konstatację o odzyskaniu przez w/w zdolności do wykonywania pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami na otwartym rynku pracy (v. k. 17-19 wyżej wymienionych akt sprawy). Co więcej analiza treści tego dowodu osobowego przy odnotowanych tam wynikach badań przedmiotowych narządu ruchu A. W. wykazuje, iż tak określona konkluzja sformułowana została przy podobnie odnotowanym w aktualnie wydanej opinii łącznej biegłych stanie przedmiotowym tego narządu wnioskodawczyni. Poza oceną Sądu I instancji pozostało także stanowisko lekarza ortopedy konsultanta ZUS z dnia 21 czerwca 2012 r. (v. k. 290-291 akt rentowych), stwierdzające, że stan ortopedyczny odwołującej nie czyni ją aktualnie niezdolną do pracy. Omawiając uchybienia w procedowaniu Sądu I instancji należą też podkreślić, że w sytuacji gdy opinia łączna biegłych: neurologa, ortopedy i specjalisty z zakresu medycyny pracy stanowiła o braku niezdolności do pracy A. W., wyjaśnienie ewentualnych wątpliwości wynikających z przyjęcia umiarkowanego stopnia niepełnosprawności wnioskodawczyni w opinii tego samego biegłego lekarza ortopedy w sprawie IVU 179/12 Sądu Rejonowego w Rzeszowie wymagało bezwzględnie zwrócenia się do wszystkich opiniujących w sprawie, a nie tylko do wyżej wskazanego biegłego ortopedy. Powyższe potwierdził zresztą on sam w swoich ustnych wyjaśnieniach zwracając uwagę, iż zasadnicze w sprawie znaczenie winna mieć opinia biegłego specjalisty z zakresu medycyny pracy (v. k. 42 e-protokół 00:00:58). Wszystko to razem prowadzić więc też musi do potwierdzenia w postępowaniu odwoławczym zasadniczego zarzutu zaskarżenia naruszenia art. 233 § 1 kpc, przez brak wszechstronnego rozważania materiału dowodowego, czyniąc koniecznym rozpoznanie przedmiotowej sprawy praktycznie w całości na nowo z pominięciem już w składzie opiniujących występującego dotychczas biegłego lekarza ortopedy (twierdzenia wyżej wymienionego uzasadniają wręcz postulat przeprowadzenia szkolenia dla biegłych w zakresie kryteriów skradających się na pojęcie niezdolności do pracy w rozumieniu art. 12 ustawy emerytalno – rentowej).

W ponownym więc postępowaniu – przy uwzględnieniu wszystkich powyższych uwag tutaj. Sąd – rzeczą Sądu I instancji będzie przede wszystkim ponowne dowodu z opinii biegłych lekarzy neurologa, specjalisty z zakresu medycyny pracy i innego ortopedy, na okoliczność przesądzenia czy A. W. jest niezdolna do pracy, przy odniesieniu się przez opiniujących zarówno do opinii biegłego ortopedy ze sprawy IV U 179/12 Sądu Rejonowego w Rzeszowie, jak też jego ustnych wyjaśnień objętych e-protokołem rozprawy w niniejszej sprawie z dnia 11 lipca 2013 r. Koniecznym też będzie aby opiniujący biegli mieli na uwadze materiał dowody zgromadzony w załączonej sprawie IV U 838/07 Sądu Okręgowego w Rzeszowie, jak też stanowisko lekarza ortopedy konsultanta ZUS z dnia 21 czerwca 2012 r. Przy ocenie niezdolności do pracy odwołującej, w aspekcie kryteriów ekonomicznych nie można też stracić z pola widzenia faktu, iż wnioskodawczyni w przebiegu swego ubezpieczenia wykonywała nie tylko prace krawcowej ale też prace kasjera, kasjera sprzedawcy, czy strażnika, przy czym tylko w odniesieniu do tego ostatniego stanowiska pracy była ona wykonywana w warunkach pracy chronionej i to zaledwie przez okres kilku miesięcy.

Dopiero zaś tak przeprowadzone pełne postępowanie dowodowe, przy ewentualnym uwzględnieniu innych jeszcze dowodów czy to zgłoszonych przez strony czy to dopuszczonych przez Sąd z urzędu, pozwolić może Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie na poczynienie prawidłowych ustaleń (przy właściwym już pełnym uzasadnieniu wyroku, spełniającym wszelkie wymogi z art. 328 § 2 kpc), a w efekcie na właściwą ocenę prawną sprawy w kontekście spełnienia przez A. W. przewidzianych w art. 12 w związku z art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i

rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) przesłanek nabycia prawa do dochodzonego przez nią świadczenia rentowego.

Mając więc powyższe na uwadze, na podstawie art. 386 § 4 kpc orzeczono jak w sentencji.

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)